

KVV PedF UK, akademický rok 2014/15

Posudek vedoucí diplomové práce

Téma diplomové práce: Výtvarná výchova jako východisko v procesu tvorby třídního vzdělávacího programu pro děti předškolního věku

Diplomantka: Bc. Jana Němcová, Pedagogika předškolního věku

Diplomantka v práci řeší velice náročné téma, zabývá se tím, jak učinit výtvarnou výchovu východiskem pro plánování činností v MŠ. Rizika, která tato problematika s sebou nese, není snadné popsat, a to by zdaleka ještě nebylo vše, co je potřeba udělat, aby byl oborový potenciál v integrovaných činnostech v podstatné míře aktualizovaný.

Práce je logicky strukturovaná, ale její cíl je vymezený vágně; s mírnou nadsázkou snad mohu říci, že výrok „Smyslem mé práce je, aby děti měly kolem sebe dostatek podnětů... aby vnímaly vše kolem sebe a staly se pozornými...“ (s. 11) ukazuje, že pro diplomantku bylo velmi těžké odstoupit z učitelských pozic na pozice teoretizování, a to ji v psaní práce často drželo při zemi, v rovině jednotlivostí, například popisů motivace. Je proto nelehké v textu objevit, jak diplomantka problematiku chápe, nicméně určité pochopení v něm nalézt lze.

Teoretická část prochází vybrané historické souvislosti tématu a současné autority, přičemž předkládá některé přelomové koncepční momenty. Oceňuji, že studentka četla také zahraniční literaturu, a mohla tak získat alespoň nějaké srovnání s domácím diskurzem. Např. na s. 42 vybírá důležité části textu a předkládá je korektně přeložené. Tato dimenze v diplomových pracích v daném oboru často chybí. Diplomantka pojednává o současnosti výtvarné výchovy v MŠ, a referuje o RVP. Praktická část je velmi popisná, ukazuje rozsáhlý projekt. Je třeba ocenit, že je z něj zjevná pedagogická citlivost a zkušenost diplomantky, odborná výtvarná kvalifikovanost je už méně zřejmá. Problémy praktické části souvisejí s tím, že diplomantka nemá teoretický odstup od své učitelské role. V popisu projektu tak najdeme málo analytických komentářů. Protože si je diplomantka tohoto problému vědomá, vypracovala řadu námětových map a svoje plánování strukturovala do didaktických kategorií. Mezi nimi formuluje dílčí vzdělávací cíle, a pro přehlednost zvýrazňuje ty, které se týkají výtvarné výchovy. Přestože pojetí výtvarné výchovy je v mnohých případech spíše úzké, oceňuji, že z něj zejména u některých vnímatelských činností diplomantka vybočuje (např. s. 62 hra „Co vidím?“). Také je zde patrné, že diplomantka neignoruje výtvarné postřehy dětí, ale dost explicitně nezdůrazňuje, jak je rovina výtvarného vnímání a komunikace důležitá pro její plánování. Že se diplomantka snaží z výtvarné výchovy vycházet, je v textu špatně patrné, ale tato snaha neabsentuje (např. s. 65 text psaný kurzívou). Přestože v textu praktické části je určité množství přebytečných podrobností, v závěru každé kapitoly nacházíme stručné shrnutí hlavních momentů. Pokud jde o výzkumnou část, výzkumné otázky, na které diplomantka hledá odpověď, jsou dosti obecné (ne úzce ke studované problematice), přestože výzkumná sonda má kvalitativní charakter. Interpretace výpovědí by byly nosnější, kdyby více respektovaly kvalitativní žánr.

Za přínos práce považuji, že se při provedení výzkumné části práce diplomantce podařilo vzbudit zájem účastnic výzkumu o debatu na dané téma, a celkově o problematiku plánování v MŠ.

Práce s literaturou je v pořádku, i když na některých místech mohla studentka lépe uvážít, že grafické členění může znepřehlednit rozsah parafráze. Po formální stránce nemá práce vážnější nedostatky, opomineme-li její velký rozsah.

Práci doporučuji k obhajobě.

Helena Kafková
Květen, 2015